

PM 2008 RI (Dnr 112-5117/2007)

Nämndernas verksamhetsplaner med budget 2008

- Måluppfyllelse, risk- och väsentlighetsanalys samt justering av budget

Fastighetsnämnden och brand- och räddningsnämnden; Överföring av bergrum från brand- och räddningsnämnden till fastighetsnämnden, dnr 302-4877/2007

Kulturnämnden; Överföring av ansvar för stöd till Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna i Stockholm och 4H-gårdar från 2008, dnr 328-3870/2007

Enskede-Årsta stadsdelsnämnd; Omstrukturering av särskilda boendeformer, dnr 327-3810/2004

Äldrenämnden; Tillsättning av två befattningar som medicinskt ansvariga för rehabilitering (MAR) i Stockholms stad, dnr 327-5290/2007

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 34,5 mnkr.

Finansieringen sker ur *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2008 års budget.

Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 0,6 mnkr. Finansieringen sker ur *Central medelsreserv: 3. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2008 års budget.

Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 3,5 mnkr. Finansiering sker genom att omdisponera för ändamålet avsatta medel under *Kommunfullmäktige m.m.* i 2008 års budget.

Nämndernas budgetar justeras för ökade kostnader och intäkter med 2 992,4 mnkr för redovisade omslutningsförändringar.

Stockholms Stadshus AB uppmanas att uppmana S:t Eriks Försäkring AB att upphandla ett utökat ansvarsbelopp för staden upp till 500 mnkr per skada och totalt per år i ansvarsförsäkringen.

Fastighetsnämnden och brand- och räddningsnämndens begäran om överföring av bergrum, dnr 302-4877/2007, får anses vara besvarad.

Kulturnämndens begäran om överföring av ansvar för stöd till Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna i Stockholm och 4H-gårdar, dnr 328-3870/2007, besvaras med hänvisning till att frågan är behandlad.

Enskede-Årsta stadsdelsnämnds begäran om omstrukturering av särskilda boendeformer, dnr 327-3810/2004, besvaras med hänvisning till att frågan redan är behandlad.

Äldrenämndens begäran om tillsättning av två befattningar som medicinskt ansvariga för rehabilitering (MAR), dnr 327-5290/2007, får anses vara besvarad.

Justerade indikatorer i kommunfullmäktiges budget för 2008 fastställs enligt *bilaga 3*.

Uppmana stadens nämnder att vidta kompletteringar och justeringar av indikatorer enligt vad som framgår i detta ärende.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd medges budgetjustering för ytterligare ökade nettokostnader med 3,5 mnkr för fornminnesgruppen. Finansieringen sker ur

Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov i 2008 års budget.
Övriga framställningar avslås.

Föredragande borgarrådet Kristina Axén Olin anför följande.

Ärendet

Samtliga nämnder har med utgångspunkt från kommunfullmäktiges budget 2008 och Vision 2030 inkommit med verksamhetsplaner för 2008. För att kommunstyrelsen ska kunna fullfölja sin uppsiktsplikt har stadsledningskontoret granskat nämndernas verksamhetsplaner. Samtliga nämnder har upprättat en verksamhetsplan för det kommande året med utgångspunkt från den budget som kommunfullmäktige har fastställt. Nämnderna har, med utgångspunkt från kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena, fastställt verksamhetsspecifika mål, nämndindikatorer och aktiviteter. Nämndernas verksamhetsplaner fokuserar på mätbara och uppföljningsbara mål. Samtliga nämnder har inkommit med risk- och väsentlighetsanalys för måluppfyllelsen för kommunfullmäktiges mål.

Nämnderna har för första gången utarbetat sina verksamhetsplaner i ILS-webb. Denna infördes 2007 och är ett webbaserat ledningssystem som används för nämndernas planering samt uppföljning av kommunfullmäktiges mål.

Ärendet innehåller en granskning och uppföljning av nämndernas verksamhet och ekonomin som även innefattar måluppfyllelse och identifierade risker utifrån nämndernas risk- och väsentlighetsanalyser samt stadsledningskontorets synpunkter och förslag. Nämnder som inte angett årsmål ska efter dialog med stadsledningskontoret redovisa dessa i tertiärrapport 1 tillsammans med aktiviteter som stöder dessa.

I nämndernas verksamhetsplaner görs även framställningar om omslutningsförändringar av nämndens budget. Vissa nämnder har även begärt tilläggsanslag som behandlas i detta ärende, enligt *bilaga 2*.

Kommunfullmäktiges indikatorer fastställdes i kommunfullmäktiges budget för 2008. Stadsledningskontoret föreslår att ett antal indikatorer ändras eller utgår, enligt *bilaga 3*.

Beredning

Ärendet har initierats av stadsledningskontoret.

Mina synpunkter

Från och med budgetåret 2008 har staden ett nytt system för verksamhetsstyrning. Samtliga nämnder har i enlighet med detta tagit fram målvärden för de indikatorer som stöder kommunfullmäktiges mål samt genomfört en risk och väsentlighetsanalys.

En av förutsättningarna för att de av kommunfullmäktige fastställda målen ska nås är att relevanta aktiviteter genomförs. I de fall nämnder angivit låga målvärden för enskilda indikatorer uppmanas de återkomma i tertiärrapport 1 med nya värden tillsammans med aktiviteter som möjliggör måluppfyllelse.

Jag delar exploateringsnämndens och stadsbyggnadsnämndens bedömning att målet om 15 000 nya bostäder kommer att uppnås under mandatperioden. För att Stockholm ska kunna växa och locka fler invånare, arbetstagare, företagare och investorer

är det centralt att bostadsmöjligheterna i Stockholm utvecklas. En del i det är att tillskottet på nya lägenheter fortsätter vara högt.

En annan viktig del i att skapa förutsättningar för Stockholms utveckling är utbyggnaden av infrastrukturen. Ett flertal stora infrastrukturprojekt pågår med syfte att på sikt öka framkomligheten i regionen.

För att stockholmarna ska känna sig trygga i staden genomförs flertalet aktiviteter. En av dem är att tillse att städningen fungerar så att Stockholm kan vara både tryggt och snyggt. Nämnderna anger också att det pågår ett intensivt arbete för att uppfylla den så kallade 24-timmarsgarantin för att förbättra städningen.

Glädjande är också att samtliga nämnder bedömer att målet att *stockholmarna ska erbjudas en ökad valfrihet och mångfald* kommer att uppnås. Nämnderna arbetar aktivt med avknoppningar som bland annat underlättas av särskilda kontaktpersoner.

Trots den stora ökningen av antalet barn i förskoleåldern bedöms barnomsorgsgarantin kunna upprätthållas. Nämnderna anger att utbyggnadstakten av förskolor är så hög att det öppnas en ny avdelning varannan dag.

Omsorgen präglas av trygghet, värdighet och respekt för den enskildes önskemål. Verksamheten fokuserar på god kvalitet. En rad aktiviteter genomförs för att uppnå målet som därmed kommer att kunna uppnås.

Målet att *Budgeten ska vara i balans* har givetvis en hög prioritet. Detta är också en av förutsättningarna för att kommunfullmäktiges mål om sänkt skatt ska uppfyllas. Nämnder som haft underskott 2007 uppmanas vidta åtgärder för att snarast uppnå en ekonomi i balans. Ett led i detta är att öka prognossäkerheten så att rätt beslut kan fattas i rätt tid.

Rörande fornminnesgruppen tillhörande Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beviljas 7 mnkr för verksamheten under 2008. Stadsledningskontoret får inför budget 2009 i uppdrag att utreda framtida organisation och finansiering av fornminnesvården.

Ja g föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 34,5 mnkr. Finansieringen sker ur *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2008 års budget.
2. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 0,6 mnkr. Finansieringen sker ur *Central medelsreserv: 3. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2008 års budget.
3. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 3,5 mnkr. Finansiering sker genom att omdisponera för ändamålet avsatta medel under *Kommunfullmäktige m.m.* i 2008 års budget.
4. Nämndernas budgetar justeras för ökade kostnader och intäkter med 2 992,4 mnkr för redovisade omslutningsförändringar.
5. Stockholms Stadshus AB uppmanas att uppmana S:t Eriks Försäkring AB att upphandla ett utökat ansvarsbelopp för staden upp till 500 mnkr per skada och totalt per år i ansvarsförsäkringen.
6. Fastighetsnämnden och brand- och räddningsnämndens begäran om överföring av bergrum, dnr 302-4877/2007, får anses vara besvarad.
7. Kulturnämndens begäran om överföring av ansvar för stöd till Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna i Stockholm och 4H-gårdar, dnr 328-3870/2007, besvaras med hänvisning till att frågan är behandlad.
8. Enskede-Årsta stadsdelsnämnds begäran om omstrukturering av särskilda boendeformer, dnr 327-3810/2004, besvaras med hänvisning till att frågan redan är behandlad.
9. Äldrenämndens begäran om tillsättning av två befattningar som medicinskt ansvariga för rehabilitering (MAR), dnr 327-5290/2007, får anses vara besvarad.

10. Justerade indikatorer i kommunfullmäktiges budget för 2008 fastställs enligt *bilaga 3*.
11. Uppmana stadens nämnder att vidta kompletteringar och justeringar av indikatorer enligt vad som framgår i detta ärende.
12. Spånga-Tensta stadsdelsnämnd medges budgetjustering för ytterligare ökade nettokostnader med 3,5 mnkr för förminnesgruppen. Finansieringen sker ur *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2008 års budget.
13. Övriga framställningar avslås.

Stockholm den 28 februari 2008

KRISTINA AXÉN OLIN

Bilagor

Bilaga 1 Budgetjusteringar och omslutningsförändringar

Bilaga 2 Budgetjusteringar som finansieras ur Central medelsreserv 2

Bilaga 3 Ändrade indikatorer i budget 2008

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Roger Mogert* (s), *Yvonne Ruwaida* (mp) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. Avslå ärendet med hänvisning till partiernas reservationer vid kommunfullmäktiges behandling av Stockholms stads budget för 2008.
2. Därutöver anför följande.

Hade Stockholms stads budgetbeslut blivit annorlunda hade förutsättningarna för verksamheterna också sett annorlunda ut, bland annat hade äldreomsorg och skola haft mer resurser.

Det kan också konstateras att sammanfattningarna av förutsättningarna för måluppfyllelsen i nämnderna utgörs av en blandning av gissningar, överslätningar och skönmålningar som möjligen är tacksamma för kommunens majoritetspartier men har föga med verkligheten att göra.

Den genomgång som Finansborgarrådet och Stadsledningskontoret gör av nämndernas verksamhetsplaner präglas i själva verket av kreativa tolkningar av den situation som nämnderna själva beskriver. Texterna har än mindre att göra med den verklighet som finns utanför stadshuset väggar. En verklighet där det inte finns någon 24-timmarsgaranti, där barngrupperna i förskolan blir större, där äldreomsorgen får minska personalen, där resultaten i skolan försämras och där bostadsbyggandet bromsas upp.

Till sist vill vi uppmärksamma att ärendet innehåller en rad smärre åtgärder som föranletts av rådande omständigheter. Några av dessa, som exempelvis överföringen av bergrummen, är knappast partiskiljande. Ärendet som sådant uttrycker dock majoritetens politik och avspeglar rådande budgetförutsättningar.

ÄRENDET

Samtliga nämnder har med utgångspunkt från kommunfullmäktiges budget 2008 och Vision 2030 inkommit med verksamhetsplaner för 2008. För att kommunstyrelsen ska kunna fullfölja sin uppsiktsplikt har stadsledningskontoret granskat nämndernas verksamhetsplaner. Samtliga nämnder har upprättat en verksamhetsplan för det kommande året med utgångspunkt från den budget som kommunfullmäktige har fastställt. Nämnderna har, med utgångspunkt från kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena, fastställt verksamhetsspecifika mål, nämndindikatorer och aktiviteter. Nämndernas verksamhetsplaner fokuserar på mätbara och uppföljningsbara mål. Samtliga nämnder har inkommit med risk- och väsentlighetsanalys för måluppfyllelsen för kommunfullmäktiges mål.

Nämnderna har för första gången utarbetat sina verksamhetsplaner i ILS-webb. Denna infördes 2007 och är ett webbaserat ledningssystem som används för nämndernas planering samt uppföljning av kommunfullmäktiges mål.

Ärendet innehåller en granskning och uppföljning av nämndernas verksamhet och ekonomin som även innefattar måluppfyllelse och identifierade risker utifrån nämndernas risk- och väsentlighetsanalyser samt stadsledningskontorets synpunkter och förslag. Nämnder som inte angett årsmål ska efter dialog med stadsledningskontoret redovisa dessa i tertialrapport 1 tillsammans med aktiviteter som stöder dessa.

I nämndernas verksamhetsplaner görs även framställningar om omslutningsförändringar av nämndens budget. Vissa nämnder har även begärt tilläggsanslag som behandlas i detta ärende, enligt *bilaga 2*.

Justeringar av indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer fastställdes i kommunfullmäktiges budget för 2008. Stadsledningskontoret föreslår att ett antal indikatorer ändras eller utgår, enligt *bilaga 3*.

Stadens nämnder uppmanas att se över målvärden utifrån de, i detta ärende, justerade indikatorerna och i förekommande fall ta fram nya värden och redovisa dessa i tertialrapport 1. Nämnder som inte har angett målvärden eller har målvärden som ska justeras ska redovisa dessa i tertialrapport 1.

Risk- och väsentlighetsanalys

Samtliga nämnder har för första gången genomfört en risk- och väsentlighetsanalys med utgångspunkt från kommunfullmäktiges mål. I samband med granskningen av nämndernas verksamhetsplaner har stadsledningskontoret även tagit del av nämndernas risk- och väsentlighetsanalyser och gjort en samlad bedömning av risker kopplade till kommunfullmäktiges mål. De risker som bedömts som allvarliga redovisas under respektive kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet.

Kvaliteten i nämndernas risk- och väsentlighetsanalyser varierar. Stadsledningskontoret anser att de aktiviteter nämnderna anger för att minimera riskerna ska utvecklas. Generellt bör nämnderna ange fler aktiviteter och fokusera på aktiviteter som nämnden har rådighet över. Stadsledningskontoret anser att socialtjänstnämndens, idrottsnämndens samt kyrkogårdsnämndens risk- och väsentlighetsanalyser är väl genomarbetade och utgör goda exempel.

BEREDNING

Ärendet har initierats av stadsledningskontoret.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 5 februari 2008 är i huvudsak av följande lydelse

Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Stockholm ska vara en attraktiv, trygg och växande stad för boende, företagande och besök

Kommunfullmäktiges mål för verksamheterna

- Stockholm ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad

Stadsledningskontoret bedömer att de indikatorer och aktiviteter som nämnderna tagit fram stöder målet. Målet bedöms därför uppnås.

Många nämnder anger att målet nås genom att informations- och kommunikationstekniken utvecklas, exempelvis kundvänliga e-tjänster och lyhördhet för kundernas önskemål. Flera nämnder ska utforma upphandlingskrav som underlättar för mindre företag att lämna anbud. Den fysiska planeringen ska i högre grad inriktas mot att skapa fler arbetsplatser. Byggbar mark ska tillhandahållas till företag som vill etablera eller utveckla verksamheter och företagens behov av god infrastruktur ska tillgodoses. I finansieringen av nya idrottsanläggningar ska näringslivet och staten förmås att delta samtidigt som intresse skapas för att företag, föreningar och medarbetare tar över driftansvaret. Flera stadsdelsnämnder samarbetar med det lokala näringslivet.

Nämnderna har reviderat sina planer för upphandling och konkurrens inför 2008. Merparten av nämnderna kommer att upphandla verksamheter som nämnden tidigare inte har upphandlat. Goda exempel är Norrmalms analys av nämndens verksamhet, Skärholmens arbete med uppföljning av upphandlade och egna verksamheter och idrottsnämndens arbete med nya sätt att tänka för att skapa ett bra underlag för upphandling. Södermalm, Norrmalm, Kungsholmen, Östermalm och Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnder kommer gemensamt att upphandla konsumentvägledning. Vissa tekniska nämnder, såsom trafik och renhållningsnämnden och stadsbyggnadsnämnden, har gjort grundliga och överskådliga analyser av sin verksamhet. Stadsdelsnämnderna fokuserar på verksamheter inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Både gruppboende, daglig verksamhet och andra verksamheter kommer att upphandlas.

Indikatorerna för målet följs till en del upp av stadens bolag. Nämndernas olikartade verksamhetsområden gör att spridningen är stor för indikatorn *andel upphandlad verksamhet i konkurrens*. Nämnder som satt höga årsmål är exploateringsnämnden med 90 %, Kungsholmens stadsdelsnämnd 52 % och Östermalms stadsdelsnämnd med 35 % andel upphandlad verksamhet. Nämnder med låg andel upphandlad verksamhet ska till tertialrapport 1 justera sina målvärden och ta fram aktiviteter som stöder dessa. Stadsledningskontoret vill poängtera att detta även gäller nämnder med hög andel myndighetsutövande verksamhet. Kyrkogårdsnämnden har föredömligt angett ett prognostiserat utfall för 2007, vilket gör det möjligt att jämföra och se hur nämndens årsmål för 2008 ökar.

Indikatorn *andel anställda i avknoppade verksamheter* ändras till *antal anställda till avknoppade verksamheter* och definieras som antal tillsvidareanställda som under året slutat sin anställning med avgångskoden: avknoppad verksamhet. Nämnderna uppmanas att i tertialrapport 1 ange årsmål för indikatorn. Nämnderna bör uppmärksamma att all verksamhet som inte är myndighetsutövning kan knoppas av eller handlas upp, det vill säga inte enbart verksamhet med pengssystem.

Kommunfullmäktiges mål för verksamheterna

- Jobb i stället för bidrag

Fem jobbtorg har införts där personer med ekonomiskt bistånd och arbetsföra flyktingar får hjälp att komma i arbete. Stadsledningskontoret bedömer att nämndernas mål sammantaget uppfyller kommunfullmäktiges målvärde för de indikatorer som stärker målet jobb istället för bidrag.

Stadsledningskontoret kan konstatera att utfallet för 2007 ger goda förutsättningar för att budgeten för ekonomiskt bistånd kommer att hållas 2008, bland annat till följd av att flera

stadsdelsnämnder bedrivit verksamheter liknande de nu införda jobbtorgen. En förutsättning för att målet ska uppnås är ett intensivt och nära samarbete mellan stadsdelsnämnderna och jobbtorgen. Positiva exempel är samarbetet mellan stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Östermalm och Norrmalm samt mellan Enskede-Årsta-Vantör, Skarpnäck och Farsta stadsdelsnämnder. Stadsdelsnämnderna Hässelby-Vällingby och Skarpnäck uppmanas ta fram aktiviteter för att eliminera risker och för att underlätta måluppfyllelse för de risker som bedömts som allvarliga i respektive risk- och väsentlighetsanalys.

Målvärdet för indikatorn, *antal vuxna bidragstagare i staden med ekonomiskt bistånd*, minskas från 13 200 till 11 700. Detta med anledning av att antalet bidragstagare minskat markant sedan det tidigare målvärdet togs fram.

Skärholmens stadsdelsnämnd bör se över sitt målvärde för indikatorn *antal barn som lever i familjer som är bidragsberoende* och Kungsholmens stadsdelsnämnd för indikatorn *antal individer som har ett långvarigt socialbidragsberoende*.

Kommunfullmäktiges mål för verksamheterna

- En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas

Staden ska arbeta med de globala miljöutmaningarna ur det lokala perspektivet. Under 2008 kommer klimatfrågan att stå i fokus och staden ska arbeta för att minska verksamheternas klimatpåverkan såväl som att påverka invånare och företag att minska sin belastning.

Stadsledningskontoret bedömer att måluppfyllelsen i allt väsentligt är god men vill understryka alla nämnders skyldighet att minska påverkan på klimatet inom sina respektive verksamheter. Stadsledningskontoret konstaterar att arbetet med att uppnå miljö kvalitetsnormerna för de värst drabbade gatorna i Stockholms innerstad måste intensifieras. Staden har dock inte själv full rådighet över detta.

För att målet om 100 % miljöbilar i stadens fordonspark, inkl. leasade fordon, men exkl. uttrycknings- och specialfordon, år 2010 ska nås måste miljöbil väljas vid anskaffning och leasing. Endast leasingavtal som gäller miljöbilar får förlängas. Nämndernas årsmål varierar kraftigt. Flera nämnder har en stor andel miljöbilar och miljöbränsle idag. Ett gott exempel är tekniska nämndhusets bilpool som omfattar trafik- och renhållningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, idrottsnämnden, fastighetsnämnden samt miljö- och hälso-skyddsnämnden. Nämnder med låga årsmål eller låg ökningstakt ska justera sina målvärden till tertialrapport 1 och ta fram aktiviteter som stöder dem. Detta gäller i särskilt utbildningsnämnden, Farsta stadsdelsnämnd och Hägersten-Liljeholmen stadsdelsnämnd.

Stadsdelsförvaltningarna Hässelby-Vällingby, Rinkeby-Kista och Älvsjö utgör goda exempel som anger höga målvärden för andelen ekologiska livsmedel. Utbildningsnämnden anger en kraftig ökning. Nämnder med låga målvärden, under 15 %, uppmanas justera dessa i tertialrapport 1 och ta fram aktiviteter som stöder dem.

Många nämnder har beslutat om egna mål om hur en hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas. Brand- och räddningsnämnden har ambitiösa mål och förbereder, genom Svensk Miljöbas, en miljöcertifiering av verksamheten. Stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör, Hässelby-Vällingby och Östermalm har tydliga aktiviteter för att nå målet om en hållbar livsmiljö.

Nämndernas årsmål varierar för indikatorerna *godkänd ventilationskontroll* och *god inomhusmiljö i stadens förskolor, skolor och äldreboenden*. Nämnder och bolag som saknar eller har låga målvärden ska till tertialrapport 1 ta fram nya värden och aktiviteter som stöder dessa.

I syfte att minska utsläppen av växthusgaser och samtidigt sänka kostnaderna för el och värme genomförs energieffektiviseringar i staden. Fastighetsnämndens fastighetsbestånd kartläggs under våren 2008 och kommer att ligga till grund för energibesparande åtgärder. Idrottsnämnden planerar för energieffektivisering under 2008 med åtgärdsplan, investeringsbe-

hov och förslag till prioriteringar. Stadsledningskontoret uppmanar övriga nämnder och bostadsstyrelser att på samma sätt strukturera arbetet med energieffektiviseringar.

Kommunfullmäktiges mål för verksamheterna

- Bostadsbyggnadstakten ska vara hög

Bostadsbyggandet i staden fortsätter i hög takt. Stadsledningskontoret delar exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämndens bedömning att målet om att planera för 15 000 nya bostäder, varav 1 000 i city, under mandatperioden uppfylls. Ett intensivt arbete pågår inom exploateringsnämnden respektive stadsbyggnadsnämnden att tillskapa bostäder i city bland annat inom ramen för projektet ”Tre torg”, vilket innebär förnyelse av områdena kring Sergels torg, Brunkebergstorg och Gustav Adolfs torg.

En viktig del i bostadsbyggandet är att tillgodose efterfrågan på mark för nya bostäder. Det är därför nödvändigt att markanvisningar sker i en jämn takt och i tillräcklig omfattning. Markanvisningarna fortsätter att ligga på en hög nivå, exploateringsnämndens prognos för 2008 är 2 500-3 500 lägenheter, vilket är i nivå med kommunfullmäktiges mål. Stadsbyggnadsnämnden fortsätter arbetet med att halvera tiden för att ta fram detaljplaner. Stadsledningskontoret vill framhålla att det krävs ett målmedvetet arbete från nämndens sida för att halvera tiden från start-PM till beslutad detaljplan.

Exploateringsnämnden fortsätter att inventera byggbar mark för en hög och jämn takt i bostadsförsörjningen. En långsiktig planering och jämn takt i bostadsbyggandet är viktigt. Parallellt med planerna för 15 000 nya bostäder under mandatperioden pågår den långsiktiga planeringen i enlighet med Vision 2030 samt i översiktsplaneringen och tidiga programarbeten med att identifiera nya utbyggnadsområden.

Pågående bostadsprojekt sker till stor del på redan exploaterad mark, exempelvis nedlagda eller dåligt utnyttjande industri- och hamnområden, överdäckningar av spårområden och genom omläggning av vägnät, exempel är Nordvästra Kungsholmen, Norra Djurgårdsstaden och Norra Stationsområdet. Kostnader för staden och byggherrarna för sanering, evakuering och rivning måste hållas nere samtidigt som genomförandetakten måste upprätthållas. Exploateringsnämnden inventerar mark som inte är förenad med höga grundkostnader för sanering, överdäckningar m.m. för att bland annat sänka boendekostnaderna.

Kommunfullmäktiges mål för verksamheterna

- Framkomligheten i regionen ska öka

En rad åtgärder pågår och planeras för att öka framkomligheten, dels i stadens gatunät, dels i regionen. Planeringen omfattar alla trafikslag. Det är åtgärder på lång och kort sikt i form av nyinvesteringar och optimering av befintligt trafiksystem exempelvis genom mindre ombyggnader, så kallade trimningar som extra körfält och breddningar. Trafik- och renhållningsnämnden fortsätter arbetet för att undanröja framkomlighetshinder och underlätta trafikflöden. Flaskhalsar utreds, både i det lokala och regionala vägnätet, samtidigt som trafiksignaler trimmas. Under de kommande åren planeras en mängd större infrastrukturprojekt, varav flera tar mycket lång tid att realisera, t.ex. Norra Länken, Slussen, Förbifart Stockholm och Citybanan. På sikt ger dessa projekt mycket positiva effekter på framkomligheten.

Trafik- och renhållningsnämnden uppmanas att ta fram aktiviteter för risker som i risk- och väsentlighetsanalysen bedömts som allvarliga. Nämnden avser att förbättra samordningen av projektens genomförande som påverkar framkomligheten och därmed minimera olägenheterna i trafiken. Nämndens egna projekt samordnas med andra nämnder och med externa aktörer. Trafik- och renhållningsnämnden vidtar också åtgärder för att påverka efterfrågan och val av transportsätt för att därigenom minska trängseln.

Långsiktiga trafikprojekt påverkar på kort sikt framkomligheten negativt. Exempelvis är projekt nord-sydaxeln av vital betydelse för regionen för den långsiktiga framkomligheten i regionen. Till följd av detta finner stadsledningskontoret trafik- och renhållningsnämndens mål avseende framkomlighet rimligt, trots kommunfullmäktiges kortsiktigt inte uppnås. Nämnden

uppmannas dock fortsätta arbetet med att även på kort sikt öka framkomligheten på stadens vägnät.

Under året kommer trafik- och renhållningsnämnden att utarbeta en parkeringsstrategi för fler parkeringsplatser. Nettotillskottet beräknas till cirka 300 nya parkeringsplatser under 2008, vilket innebär att kommunfullmäktiges mål kommer att uppfyllas.

Kommunfullmäktiges mål för verksamheterna

- Stockholmarna ska uppleva ett rikt, varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv

Många aktiviteter pågår och kultur- och idrottslivet fortsätter att utvecklas. De satsningar som planeras för 2008 ska bland annat bidra till ett mer jämställt och jämlikt idrottande och en ökad tillgänglighet till anläggningarna. Öppettiderna på stadens bibliotek ska öka. Barn och ungdomar prioriteras, till exempel ska Kulturskolan erbjuda en mångfald av aktiviteter och fler barn ska få möjlighet till enskild undervisning. Den särskilda satsningen på stockholmarnas simkunnighet prioriteras med simskola för barn och skolsim.

Nämnderna arbetar med att skapa goda förutsättningar för arrangörer att planera, etablera och genomföra evenemang i Stockholm. Nämnderna redovisar insatser för planering av nya arrangemangsarenor, fritids- och rekreationsområden samt åtgärder för att göra Skogskyrkogården som världsarv mer tillgängligt för besökare. Stadsdelsnämnderna ska erbjuda barn i förskolan kulturupplevelser. Samverkan med föreningslivet ska öka utbudet av kultur, lek och idrott samt för att uppnå en god tillgänglighet.

Stadsledningskontoret bedömer att målet kommer att uppnås. De mål, indikatorer och aktiviteter som nämnderna tagit fram stöder kommunfullmäktiges mål. Nämndernas risk- och väsentlighetsanalyser redovisar inga allvarliga risker för att målet inte ska uppnås.

För några av indikatorerna tas målvärden fram under 2008. I detta ärende föreslås ändringar av några indikatorer och flera föreslås utgå. Kulturnämnden får återkomma med komplettering i tertiärrapport 1.

Kommunfullmäktiges mål för verksamheterna

- Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad

För att skapa ett tryggare Stockholm är belysningsprogram, klottersanering och städning viktiga åtgärder. Ett intensivt arbete pågår med att förbättra städningen genom 24-timmarsgarantin för klotterborttagning och tömning av papperskorgar samt genom förbättrad skötsel och tömning av återvinningsstationer.

Insatser för en ren, vacker och trygg stad fortskrider. I nämndernas risk- och väsentlighetsanalyser redovisas inga allvarliga risker för att målet inte ska nås. För många indikatorer tas dock målvärden fram under 2008.

Brand- och räddningsnämnden bedömer att det finns svårigheter att uppnå målet om att minska antal bostadsbränder med 25 %. För måluppfyllelse är de förebyggande insatserna viktiga. Brand- och räddningsnämnden anser därför att även de nämnder och bolagsstyrelser som har bostäder bör omfattas av indikatorn *minskat antal bostadsbränder*, för att förebygga bostadsbränder. Stadsledningskontoret anser att det viktigt att bostadsbränderna minskar i den omfattning som målet anger. Kontoret instämmer dock i brand- och räddningsnämndens synpunkt. De nämnder och bolag i staden som äger bostäder måste bidra med förebyggande insatser. Brand- och räddningsnämnden uppmannas därför att planera för ytterligare aktiviteter och åtgärder tillsammans med de nämnder och bolag som äger bostäder.

Trafik- och renhållningsnämnden redovisar insatser och har nämndmål och aktiviteter som stadsledningskontoret bedömer knyter an till kommunfullmäktiges mål. Nämnden bedömer att 24-timmarsgarantin för klotter, papperskorgar och städning samt målet för andel rapporterade brister vid återvinningsstationerna som åtgärdats inom avtalstiden kan uppnås.

Övriga facknämnder och stadsdelsnämnder redovisar insatser gällande städning, skötsel och upprustning av parker, belysning samt trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder för att bidra till att kommunfullmäktiges mål uppnås.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

Kommunfullmäktiges mål för verksamheterna

- Stockholmsmarna ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald

Staden ska stimulera fler alternativ inom kärnverksamheten och aktivt stödja anställda som vill avknoppa verksamhet. Inom flera verksamheter ska system för att underlätta valfriheten införas. Stadsledningskontoret bedömer, utifrån nämndernas mål och aktiviteter, att målet kommer att uppnås. Viktiga förutsättningar är information till den enskilde för att möjliggöra valet och åtgärder för att skapa en mångfald i verksamheterna.

Alla nämnder bedömer att målet kommer att uppfyllas. Avknoppning stöds och underlättas genom särskilda kontaktpersoner. Medarbetarna informeras om möjligheten till avknoppning via nyhetsbrev och intranätet.

Nämnderna beskriver hur målet ska uppnås genom att stimulera till ett ökat antal utförare. Fler verksamheter ska konkurrensutsättas och andelen enskilt driven verksamhet därmed öka. Dialog med marknadens olika aktörer ska upprättas för att öka mångfalden. Alla nämnder har utsett en kontaktperson för avknoppning. Flertalet nämnder anordnar informationstillfällen om möjligheten till avknoppning och vilket stöd som ges. Stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör, Hägersten-Liljeholmen, Norrmalm, Södermalm samt Skärholmen redovisar föredömligt att de arbetar aktivt med att underlätta avknoppning. Exempel på detta är paketering vid upphandling, aktivt administrativt stöd för att ta fram underlag för kostnader samt statistik och utvecklande av administrativt stöd för att göra enheterna mer självständiga. Dessutom kommer inga konkurrerande egen regi anbud att läggas där intresse finns för avknoppning.

Nämnderna kommer att aktivt stödja den enskilde och deras anhöriga i valet av utförare. Informationen till brukare kommer att förbättras och vara tydlig och lättillgänglig.

Kommunfullmäktiges mål för verksamheterna

- Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö

Stockholms barn och ungdomar ska erbjudas Sveriges bästa förskola och skola. Det ska finnas ett brett urval av verksamheter, inriktningar och fristående alternativ, där kunskap, lärande och omsorg står i fokus. Stadsledningskontoret bedömer att målet i huvudsak kommer att uppfyllas.

Antalet barn i förskoleåldern fortsätter att öka och under 2008 beräknas ungefär en ny avdelning att öppnas varannan dag. Genom denna utbyggnad bedöms barnomsorgsgarantin kunna upprätthållas. Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden uppmanas fortsätta undersöka möjligheten att utnyttja skollokaler till förskoleverksamhet samt att i dialog med enskilt drivna förskolor uppmuntra dem till utökad verksamhet. Det är även viktigt att samarbetet mellan stadsdelsnämnderna, exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden utvecklas för att skynda på utbyggnaden för både kommunala och enskilda förskolor. Stadsledningskontoret vill understryka vikten av att bygga flexibelt så att lokalerna på sikt kan användas till andra ändamål som exempelvis skola.

För staden som helhet bedömer stadsledningskontoret att andelen barngrupper över fjorton respektive arton barn kommer att minska 2008. Stadsledningskontoret uppmanar stadsdelsnämnderna Skarpnäck och Älvsjö att se över sina målvärden för barn i barngrupperna i tertiärapparat 1 och redovisa aktiviteter som stöder dessa.

För att klara målet om att öka andelen förskollärare har Farsta stadsdelsnämnd i samarbete med Lärarförbundet tagit fram en handlingsplan för rekrytering, kompetensutveckling och mentorskap. Flera stadsdelsnämnder pekar dock på bristen på förskollärare i stockholmsregionen och därmed finns svårigheter att öka andelen förskollärare.

Stadsledningskontoret bedömer att de av utbildningsnämnden planerade aktiviteterna i stor utsträckning bidrar till att målen uppfylls. Nämnden har två nämndmål, det ena syftar till att uppnå den delen av det övergripande målet som ska leda till ökad kunskap hos eleverna. Det andra målet behandlar den fysiska och psykosociala miljön i skolorna. Nämnden redovisar en rad olika aktiviteter under respektive nämndmål som kompletterar indikatorer och aktiviteter och som bidrar till att nämndmålen och därmed kommunfullmäktiges mål uppfylls.

Utbildningsnämnden har inte identifierat några allvarliga risker i sin risk- och väsentlighetsanalys. Nämnden bedömer att det kan finnas svårigheter att rekrytera personal med rätt kompetens och behörighet. Stadsledningskontoret bedömer att målet sammantaget kommer att uppnås under perioden.

Kommunfullmäktiges mål för verksamheterna

- Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka – trygghet, värdighet och valfrihet ska präglade hela omsorgen

Omsorgen ska präglas av trygghet, värdighet och respekt för den enskildes önskemål. Verksamheten ska fokusera på en god kvalitet. System för att stärka valfriheten kommer att införas. Stadsledningskontoret bedömer att kommunfullmäktiges mål i huvudsak kommer att uppfyllas.

Individ- och familjeomsorgen ska präglas av hög kvalitet och stort inflytande från individen, där metoder och arbetssätt ska ha bevisad effekt. BBIC (barns behov i centrum) och DUR (dokumentation, utredning, resultat) är två metoder som introduceras i staden 2008. Målet är att minst 50 % av alla utredningar görs med stöd av evidensbaserad metod. Inom missbruksvård och socialpsykiatri redovisar alla stadsdelsnämnder att de kommer att nå målet. Östermalm, Norrmalm och Hässelby-Vällingby anger mål på 70 % eller högre. För BBIC är variationen däremot stor, trots att samtliga stadsdelsnämnder utbildas under 2008. Norrmalm, Farsta, Skärholmen, Östermalm och Skarpnäck anger lägre målvärden. Stadsledningskontoret uppmanar dessa nämnder att höja ambitionen och återkomma med nya målvärden i tertiärrapport 1 tillsammans med aktiviteter som stöder dessa. Spånga-Tensta stadsdelsnämnd som tidigt börjat använda BBIC har ett högre mål.

Bra och strukturerad vård i öppna former inom individ- och familjeomsorgen är prioriterad och ska öka. Flera nämnder kommer att uppnå detta mål. Nämnder med låga målvärden ska justera dessa i tertiärrapport 1 och redovisa aktiviteter som stöder dessa.

Stadsledningskontoret bedömer att tak-över-huvudet garantin kommer att uppfyllas. Socialtjänstnämndens målvärde för antalet hemlösa innebär inte en minskning, utan är på samma nivå som vid senaste mätningen. Nämnden redovisar att det finns en risk att fler personer blir hemlösa. Stadsledningskontoret uppmanar socialtjänstnämnden att i tertiärrapport 1 redovisa hur det förebyggande arbetet bedrivs för att därigenom motverka att kommunfullmäktiges mål inte uppnås. Med de medel som avsatts under många år för särskilda insatser anser stadsledningskontoret att effekter bör kunna uppnås på antalet hemlösa.

Ungdomars konsumtion av alkohol och narkotika ska minska med 10 % jämfört med senaste mätning år 2006. Nämndernas förebyggande arbete måste intensifieras om målet ska nås. Bromma och Östermalm redovisar att den ökade tillgången på alkohol och attityder till användningen är ett stort problem.

Inom äldreomsorgen finns tre indikatorer vars resultat mäts genom brukarundersökningar: *andelen nöjda omsorgstagare, upplevelsen av maten och måltidssituationen samt anhörigas*

upplevelse av hur anhörigstödet fungerar. För andelen nöjda omsorgstagare har tolv av fjorton stadsdelsnämnder angett stadens mål eller högre som målvärde. Avseende målet om upplevelsen av maten och måltidssituationen bedöms merparten av nämnderna uppnå målet. Nämnder med låga målvärden bör justera dessa och arbeta fram fler aktiviteter som stöder indikatorn.

Stadsledningskontoret bedömer att kommunfullmäktiges mål om att 87 % av omsorgspersonalen ska ha en grundutbildning kommer att uppnås. De stadsdelsnämnder som har målvärden under 87 % uppmanas att återkomma med nya målvärden i tertiärrapport 1 tillsammans med aktiviteter som stöder dessa.

En förutsättning för att kommunfullmäktiges mål om 200 nya lägenheter för personer med funktionsnedsättning ska kunna nås under 2008 är att nämnderna intensifierar sitt arbete med utbyggnad. Stadsledningskontoret uppmanar stadsdelsnämnder med låga målvärden att justera dessa i tertiärrapport 1 och ta fram aktiviteter som stöder dessa.

Kommunfullmäktiges mål för verksamheterna

- Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare

Det stadsövergripande målet är att nivån för sjukfrånvaron ska vara under 5 % vid utgången av 2010. Samtliga nämnder har angivit årsmål för sjukfrånvaron i sina verksamhetsplaner för 2008. Södermalms stadsdelsnämnd utgör ett gott exempel och är den stadsdelsnämnd som anger störst minskning och lägst värde med ett årsmål på 6,8 %, vilket innebär en minskning med 2,5 procentenheter.

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås måste nämnderna vidta ytterligare åtgärder för att minska sjukfrånvaron. Nämnder med målvärden över 5 % eller låg minskningstakt uppmanas att justera målen i tertiärrapport 1 och ta fram aktiviteter som stöder dessa. Detta gäller särskilt Norrmalms stadsdelsnämnd som anger ett målvärde som är högre än vid halvårsskiftet 2007.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Kommunfullmäktiges mål för verksamheterna

- Budgeten ska vara i balans

Budgethållning är en förutsättning för att de medel som kommunfullmäktige har anslagit verkligen används för avsatt ändamål och inte för att täcka underskott inom verksamheterna.

Samtliga nämnder redovisar en budget i balans. Endast ett fåtal nämnder redovisar någon allvarlig risk för att de inte klarar budgethållningen. Dessa och stadsdelsnämnder som redovisar underskott under 2007, särskilt Hässelby-Vällingby och Skarpnäck, förutsätts vidta tillräckliga åtgärder för en budget i balans. Stadsdelsnämnderna Skarpnäck och Spånga-Tensta har stora underskott för ekonomiskt bistånd 2007 och förutsätts vidta tillräckliga åtgärder inom detta område.

En av förutsättningarna för en ekonomi i balans är god prognossäkerhet. Erfarenheterna av prognoserna under 2007 visar på ett generellt behov av ytterligare åtgärder för att förbättra prognossäkerheten. Särskilt gäller detta nämnder som gjorde betydande resultatförsämring mellan månadsrapport november 2007 och bokslutet 2007.

Stadsledningskontoret kan konstatera att den ekonomiska tillväxten i svensk ekonomi är fortsatt god, inte minst i Stockholm, även om det finns tydliga tecken på att toppen i högkonjunkturen är nådd. Efterfrågan på arbetskraft är fortsatt hög, men sysselsättningsökningen kommer med största sannolikhet att avta under 2008. Stadsledningskontoret anser dock att det finns goda förutsättningar för en budget i balans 2008. Det finns dock skäl att vara återhållsam under året, då förändringar i konjunkturläget kan medföra lägre skatteintäkter 2009. Systemet med utjämning mellan Sveriges kommuner innebär att ett fortsatt gott konjunkturläge i Stockholm, men försämringar i riket som helhet, medför lägre skatteintäkter i Stockholm.

Kommunfullmäktiges mål för verksamheterna

- Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna

Den övergripande målsättningen är att frigöra resurser för kärnverksamheterna genom ökad effektivitet i stadens verksamheter och nämnder. Arbetet ska fortgå med att minska stadens administration och lokalkostnader till förmån för kärnverksamheterna. Genom den nya servicenämnden och dess funktion för "shared service" samt investeringar i ekonomisystemet AGRESSO, LISA självservice m.m. skapas förutsättningar för att ytterligare effektivisera stadens administration. Stadsledningskontoret har tagit fram förslag till gemensamma lösningar inom ekonomiområdet.

Sammantaget bedöms målet om effektivitet och fokus på kärnverksamheten kunna uppnås med utgångspunkt från de mål och aktiviteter nämnderna redovisar. Servicenämnden har som nämndmål att under 2008 effektivisera stadens löneadministration och upphandlings- och inköpsfunktion. Flera nämnder anger servicenämndens lönehantering som en viktig faktor för att minska sina administrativa kostnader. Servicenämnden sänker från 2008 kostnaden för lönehanteringen.

Samtliga nämnder redovisar mål eller indikerar att de administrativa kostnaderna minskar under 2008. Även andra åtgärder redovisas för att effektivisera verksamheter och på så sätt få resurser till kärnverksamheter. Stadsledningskontoret kan konstatera att det under 2007 genomförts stora effektiviseringar av lokaler i staden bl. a. som följd av sammanslagningar av nämnder och förändrad organisation. Ytterligare åtgärder genomförs under 2008. Bromma stadsdelsnämnd har i uppdrag att hitta en billigare lösning för huvudkontoret, Farsta stadsdelsnämnd flyttar under 2008 till billigare lokaler i Farsta centrum och räknar med att spara cirka 2 mnkr.

I de fåtal allvarliga risker som nämnderna redovisar finns risk för ökade hyreskostnader för äldreboenden och förskolor. I samband med uppförande av nya förskolor i framför allt stadsutbyggnadsområden redovisar berörda nämnder en risk för ökad press på de samlade lokalkostnaderna. Stadsledningskontoret vill poängtera att nämnden i egenskap av beställare har stor rådighet över de nya lokalernas utformning och funktion. Det är väsentligt att kostnadseffektiva och rationella lösningar eftersträvas för att hålla nere lokalkostnaderna. Även Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB) och Micasa Fastigheter i Stockholm AB har ett stort ansvar att sänka koncernens samlade kostnader.

Stadsdelsnämnderna har en krympande total verksamhet eftersom grundskola, skolbarnomsorg och särskola överförts till utbildningsnämnden, men även till följd av upphandlad verksamhet samt att verksamhet bedrivs av andra utförare. De administrativa funktionerna kan därmed bli sårbara. Sårbarheten kan motverkas genom t.ex. samarbete mellan närliggande stadsdelsnämnder, vilket sker hos Östermalm, Kungsholmen och Norrmalms stadsdelsnämnder. Älvsjö stadsdelsnämnd har under 2007 genomfört lyckade förändringar för att såväl minska sårbarhet som öka kostnadseffektiviteten genom att samverka med andra nämnder. Idrottsnämnden bidrar till effektiviseringar inom energiområdet genom att ta fram ett program med åtgärdsplan med investeringsbehov och förslag till prioriteringar och tidplan.

Kommunfullmäktiges mål för verksamheterna

- Skatten ska sänkas

Kommunstyrelsen har för avsikt att verka för att det kommunala skatteutjämnningssystemet förändras så att omfördelningen i landet sker på en rättvis grund. I olika sammanhang ska de negativa effekterna av nuvarande utjämnningssystem för stockholmsregionen dokumenteras och redovisas.

En väl fungerande ekonomi i balans, med fokus på kommunfullmäktiges mål, är en förutsättning för att skapa utrymme för ytterligare skattesänkningar.

Ekonomisk uppföljning

Investeringar

De huvudsakliga förändringarna mellan investeringsplanen i kommunfullmäktiges budget för 2008 och nämndernas verksamhetsplaner redovisas nedan. Stadsledningskontoret konstaterar att nämndernas investeringsplaner ryms inom kommunfullmäktiges budget för 2008 och bedömer att nämnderna gjort rimliga prioriteringar i verksamhetsplanerna.

Brand- och räddningsnämnden kommer i samband med verksamhetsberättelsen för 2007 att begära överföring av 16,5 mnkr till 2008, främst för ombyggnad av Östermalms brandstation och Rakel. Brand- och räddningsnämndens prognos för investeringar uppgår därmed till 73,2 mnkr 2008. I övrigt har inga förändringar gjorts i investeringsplanen, jämfört med kommunfullmäktiges budget för 2008, netto 56,7 mnkr.

Exploateringsnämndens nettoinvesteringar för 2008 prognostiseras till 1 500,0 mnkr. Huvuddelen, 1 416,0 mnkr, avser projekt med genomförandebeslut och de större projekten; Hammarby Sjöstad, Nordvästra Kungsholmen, Hamnområdet/ Hjorthagen, Kista företagsområde m.fl. utgör närmare 60 % av investeringsplanen. I jämförelse med kommunfullmäktiges budget har nämnden i verksamhetsplanen inarbetat en rad förskjutningar, varav 31,2 mnkr avser genomförandeprojekten och 755,6 mnkr för planeringsprojekten. Större förskjutningar i tid redovisas för exempelvis projekten Gasverksområdet, Axelsberg-Örnsberg, Kista Gård och Kristinebergshöjden inom Nordvästra Kungsholmen. Nya projekt som inrymts i investeringsplanen är i huvudsak mindre projekt i ytterstaden.

Nettoinvesteringarna inom fastighetsnämnden beräknas till 350,4 mnkr. Tidsförskjutningar av projekt har gjorts med 110,0 mnkr. Övriga planeringsprojekt om 60,0 mnkr har preciserats.

Idrottsnämndens nettoinvesteringar prognostiseras till 325,0 mnkr för 2008 och fokuserar på upprustning och utveckling av idrottsanläggningar. Utifrån lägre investeringsramar kommande år har pågående och beslutade projekt prioriterats. Några exempel på projekt som prioriterats är Grimsta ridanläggning, Mälarhöjdens IP och Nälstabadet.

Trafik- och renhållningsnämndens nettoinvesteringar prognostiseras till 705,0 mnkr för 2008. Nämnden prioriterar framkomlighet och reinvesteringar. Den största förändringen, jämfört med kommunfullmäktiges budget, är fördyrning av projekt Nordsydaxeln om cirka 130 mnkr för 2008. I samband med att nämnden i oktober 2007 reviderat beslutet om genomförande redovisades en ny beräkning av kostnaderna där utgifterna för Söderledstunneln, Centralbron och Tegelbacken beräknas till cirka 1 150 mnkr. Detta är betydligt högre än de cirka 500 mnkr enligt genomförandebeslutet från 2003. Fördyrningarna förklaras av prisökningar på grund av en överhettad byggmarknad, komprimering av byggtider samt tillkommande reparationer och modernisering. Andra förändringar inom nämndens investeringsplan är tidsförskjutningar inom projekten Norra Länken 44,0 mnkr och Norrbro 9,0 mnkr. Projekt som utgått är exempelvis Danviksbron 10,0 mnkr, Gustav Adolfs torg 27,0 mnkr och Götgatsbacken 10,1 mnkr.

Stadsledningskontoret noterar att nämnderna prioriterat investeringarna i samband med verksamhetsplanen. Stadsledningskontoret vill särskilt lyfta fram trafik- och renhållningsnämnden som ett gott exempel, vars arbete resulterat i ett samlat omdöme om respektive projekt som grund för nämndens investeringsplan för 2008.

Fastighetsförsäljningar

Exploateringsnämnden bedömer att försäljningsbetinget om 500,0 mnkr under 2008 uppnås. I uppföljningen av budget kommer nämnden att prognostisera realisationsvinster respektive förluster.

Kommunfullmäktiges beslut om friköpspris av tomträtter för flerbostadshus upplåtna till bostadsrättsföreningar respektive för småhus har överklagats. I avvaktan på kammarrättens dom kan exploateringsnämnden därför inte påbörja försäljning av tomträtterna. Nämnden

bedömer att försäljning av småhustomträtter kan påbörjas första halvåret 2008, dock finns en risk att försäljningen av tomträtter för flerbostadshus förskjuts ytterligare.

Inkomster från försäljningar inom fastighetsnämnden prognostiseras till cirka 1 250 mnkr, varav 780,0 mnkr för fastigheten Apotekaren 22. Realisationsvinsterna beräknas till cirka 900 mnkr, varav Apotekaren 22 står för cirka 600 mnkr och sommargårdarna för cirka 60 mnkr.

Budgetjusteringar

Kommunfullmäktige har i budget för 2008 reserverat medel till kommunstyrelsens förfogande för särskilda ändamål där förutsättningarna för fördelning inte var kända vid tidpunkten för budgetbeslutet. Dessa medel kan fördelas av kommunstyrelsen i samband med tertialrapporter eller i särskilda ärenden. Stadsledningskontorets förslag till budgetjusteringar framgår av bilaga 1 och 2.

Kommunfullmäktige m.m. beviljas 15,0 mnkr för versionsbyte av AGRESSO samt 1,9 mnkr för DUR (instrument för utredning bedömning och uppföljning av insatser till personer med psykisk funktionsnedsättning).

Socialtjänstnämnden beviljas budgetjustering med totalt 9,1 mnkr enligt bilaga 2. Avseende utbildningsinsatser och egen administration av BBIC beviljas 0,5 mnkr. Detta avser ersättning för stadsdelsnämndernas personal som genomför utbildningen. Socialtjänstnämndens begäran om 2,0 mnkr för bidragsansökan från Simba Center avslås. Enligt 2 kap 8§ kommunallagens andra stycke förbjuds individuellt stöd till enskilda näringsidkare. Simba Center inkom med anbud vid upphandling av insatser till jobbtorg. Stadsledningskontoret gör bedömningen att det inte kan uteslutas att Simba Center är en enskild näringsidkare. Även socialtjänstnämndens begäran om medel för handikapprådets kansli, lokalkostnader för SIS samordnare samt trygghetsmätningar avslås.

Från och med den 1 juli 2007 har diplomatbarn rätt till utbildning i Sverige. Statsbidrag som kompenserar kommunerna för de kostnaderna beräknas för Stockholm uppgå till 6,5 mnkr. Utbildningsnämndens intäkter justeras med detta belopp.

Exploateringsnämnden beviljas budgetjustering för ökade kostnader med 6,0 mnkr inför försäljning av fastigheten Klamparen 9.

Trafik- och renhållningsnämnden beviljas ökade kostnader med 6,0 mnkr för utvärdering av trängselskatt.

Två befattningar som medicinskt ansvariga för rehabilitering (MAR) inrättas. En tjänst i stadsdelsnämnden Enskede-Årsta-Vantör och en som delas mellan stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm. Medel om 0,8 mnkr per tjänst fördelas till stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör och Kungsholmen där befattningen kommer att ha sin placering, totalt 1,6 mnkr.

Fornminnesgruppen tillhörande Spånga-Tensta stadsdelsnämnd ansvarar för vård av stadens fornminnen. Stadsdelsnämnden beviljas 3,5 mnkr för verksamheten och får i uppdrag att avveckla Fornminnesgruppen från och med halvårsskiftet 2008.

Servicenämnden har begärt en budgetjustering med 6,0 mnkr för upphandlingsverksamhet. Av budgeten för 2008 framgår att servicenämnden genomför stadens centralupphandling på uppdrag från kommunstyrelsen. Omfattningen av detta uppdrag ska preciseras i avtal. Servicenämndens begäran avslås.

Skärholmens stadsdelsnämnd begäran om medel till stöd och service till personer med funktionsnedsättning avslås med hänvisning att budgetjustering görs i tertialrapport 2 efter avstämning.

Kungsholmens stadsdelsnämnds begäran om medel till socialpsykiatrin avslås med hänvisning till att samtliga budgeterade medel är utlagda i budget 2008.

Kulturnämnden har mottagit en ansökan från Filmpool Stockholm – Mälardalen om ekonomiskt stöd för en regional finansiering av filmatiseringen av Stieg Larssons Millenniumtrilogi. Filmerna är en unik möjlighet att marknadsföra Stockholm och regionen. Stadsledningskontoret föreslår därför att kommunstyrelsen beviljas 2,0 mnkr som engångsbidrag till Filmpool Stockholm – Mälardalen. Ett avtal ska tecknas mellan parterna för filmprojektet.

Kommunfullmäktige har i budget för 2008 i Central medelsreserv reserverat 10,0 mnkr för start av nya boenden och dagverksamheter för hemlösa till stadsdelsnämnderna. Begäran om medel kan ske i tertialrapport 1. Stadsledningskontoret kommer att föreslå fördelning av dessa medel i tertialrapport 1.

Överföring av bergrum från brand- och räddningsnämnden till fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden och brand- och räddningsnämnden har i ett gemensamt ärende som beslutades i fastighetsnämnden den 21 november 2007 och i brand- och räddningsnämnden den 17 december 2007 begärt att kommunfullmäktige godkänner en överföring av 48 bergrum från brand- och räddningsnämnden till fastighetsnämnden per den 1 april 2008. Anläggningarna, som inte har några bokförda värden, ger ett årligt nettoöverskott om 17,8 mnkr från uthyrning som lager och parkeringsgarage. Stadsledningskontoret tillstyrker överföringen. Avkastningskravet för fastighetsnämnden föreslås bli oförändrat då överföringen av bergrummen kompenserar för resultatbortfall från försäljningen av Apotekaren 22 till Fabege AB (se nedan). Justering av intäkterna för brand- och räddningsnämnden för år 2008 föreslås minskas i samband med tertialrapport 1.

Överenskommelse med Fabege AB

Kommunfullmäktige beslutade den 11 december 2007 att fastighetsnämndens begäran om kompensation för årliga resultatbortfall om 21,5 mnkr vid försäljningen av Apotekaren 22 till Fabege AB skulle prövas i särskilt ärende om justering av budget 2008. Stadsledningskontoret föreslår att någon kompensation inte ska utgå då nämnden kommer att kompenseras vid den nämnda överföringen av bergrum från brand- och räddningsnämnden med 17,8 mnkr och att nämnden vid försäljningen av Barnbyn Skå, som beslutades av kommunfullmäktige under hösten 2007, slipper ett årligt underskott om 2,5 mnkr. Fastighetsnämnden får visserligen intäkter från bergrummen under endast nio månader det första året, men uthyrningen av bergrummen bör, när avtalen skrivs om, kunna ge högre intäkter än idag. Nuvarande avtalstider varierar mellan ett och tre år. Ett av de större avtalen är uppsägningsbart den 30 juni 2009. Fastighetsnämnden utreder för närvarande bergrummens status och de befintliga hyresnivåerna.

I enlighet med kommunfullmäktiges beslut om överenskommelse mellan staden och Fabege AB utökas exploateringsnämndens investeringsbudget för 2008 med 325,0 mnkr, varav 90,0 mnkr avser förvärv av Orgelpipan 5 och 235,0 mnkr avser förvärv av Visthusboden 1-3.

Organisationsförändringar

Enligt beslut i tertialrapport 2 år 2007 övergår ansvaret för Rinkeby kulturskola från Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd till kulturnämnden den 1 januari 2008. Som en konsekvens av organisationsförändringen överförs 2,3 mnkr från Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd till Kulturnämnden.

Kulturnämnden behandlade den 28 augusti 2007 det särskilda ärendet "Överföring av ansvar för stöd till Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna i Stockholm och 4H-gårdar från 2008", dnr 328-3870/2007. Kulturnämnden beslutade att föreslå kommunstyrelsen besluta att fr.o.m. 2008 överföra ansvaret för stödet till SISU Idrottsutbildarna i Stockholm samt stödet till 4H-gårdarna från kulturnämnden till idrottsnämnden. I samband med kommunfullmäktiges beslut om budget 2008 överfördes ansvarsförhållandet för 4H och SISU från kulturnämnden till idrottsnämnden samt budgetmedel om 3,6 mnkr. Stadsledningskontoret föreslår att kulturnämndens begäran avslås med hänvisning till att frågan redan är behandlad.

Dåvarande Enskede-Årsta stadsdelsnämnd har den 23 september 2004 överlämnat ett ärende, Omstrukturering av särskilda boendeformer, dnr 327-3810-2004, till kommunstyrelsen för beslut. Ärendet, som är av planeringskaraktär, berör ett antal varierande åtgärder inom flera av nämndens äldreboenden, bl.a. Dalens sjukhem, Årsta sjukhem, Åsens sjukhem och Stureby sjukhem. Stadsledningskontoret konstaterar att de delar som fordrar beslut av kommunstyrelsen därefter processats i vederbörlig ordning i form av inriktnings- eller genomförandeärenden på objektsnivå. Det finns inte skäl till ytterligare ställningstagande, varför ärendet är avslutat för kommunstyrelsens vidkommande.

Begärda ombudgeteringar

Skarpnäcks stadsdelsnämnd har begärt ombudgetering av driftkostnader 0,8 mnkr och för investeringsmedel 4,0 mnkr. Farsta stadsdelsnämnd har begärt 2,0 mnkr för investeringsmedel. Begärda ombudgeteringar hanteras i samband med nämndernas verksamhetsberättelser och behandlas inte i detta ärende.

Omslutningsförändringar

Nämnderna redovisar i sina verksamhetsplaner för 2008 omslutningsökningar med sammanlagt 3 028,7 mnkr, varav 1 669,4 mnkr inom stadsdelsnämnderna. Stadsledningskontoret tillstyrker att nämndernas budgetar justeras för ökade kostnader och intäkter med totalt 2 992,4 mnkr, enligt bilaga 1. Vid en genomgång av fastighetsnämndens omslutningsförändringar upptäcktes felaktigheter i framförallt beräkningen av internräntan. Fastighetsnämnden ska i tertialrapport 1 redovisa omarbetade omslutningsförändringar.

Omslutningsförändringarna avser ökade kostnader och intäkter för:

- försäljning av platser i dygnetruntomsorg och servicehus samt kost och hyror inom äldreomsorg
- försäljning av personlig assistans enligt LASS, platser i daglig verksamhet och korttidshem samt hyror i gruppboendestäder inom omsorg om personer med funktionsnedsättning
- försäljning av elevplatser, interkommunal ersättning och statsbidrag inom utbildningsverksamheten

Ansvarsförsäkring

S:t Erik Försäkring AB tillhandahåller sedan flera år en gemensam ansvarsförsäkring som direktförsäkring till Stockholms stads nämnder och bolag. Försäkringsbeloppet är begränsat till 100 mnkr per skada dock max 200 mnkr per år.

Styrelsen för S:t Erik Försäkring AB har utrett om det aktuella ansvarsbeloppet är tillräckligt omfattande med hänsyn till den exponering som finns hos Stockholms stads nämnder och bolag. Efter en genomgång av tänkbara ansvarsskadescenarier har styrelsen beslutat föreslå kommunstyrelsen att höja ansvarsbeloppet till 500 mnkr per skada och totalt per år.

Stadsledningskontoret föreslår att S:t Eriks Försäkring AB upphandlar föreslagen ansvarsförsäkring och förutsätter att kostnaderna ryms inom den ersättning som S:t Erik Försäkring AB erhållit i kommunfullmäktiges budget 2008. I sammanhanget kan nämnas att stadsledningskontoret har i uppdrag att utreda behovet av den gemensamma försäkringen under 2008.

Särskilda redovisningar inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning

I de kriterier som gäller för särskild redovisning fastställs här även principen om att den faktiska kostnaden ska överstiga den ersättning som erhållits i nivån med 600 tkr för boende och 300 tkr för daglig verksamhet. Nedan redovisas även det antal personer som godkänts för särskild redovisning fördelat per stadsdelsnämnd.

I det system för resursfördelning som gällde t.o.m. 2007 erhöll stadsdelsnämnderna den faktiska kostnaden för de personer som placerats i de högsta nivåerna. I det nya systemet för resursfördelning som gäller från den 1 januari 2008 kommer antalet personer med särskild

redovisning kraftigt att minska. Orsaken är att de högsta nivåerna inom boende och daglig verksamhet i det nya systemet överstiger nuvarande systems högsta nivå. Det finns därmed utrymme för att stadsdelsnämnderna får täckning för en stor del av de personer som idag har s.k. särskild redovisning inom det nya nivåsystemet.

Den särskilda redovisningen kommer inte att utgå i någon specifik nivå. För tilldelning enligt s.k. särskild redovisning i det nya systemet föreslås att bedömningskansliets utredare, efter anmälan från en stadsdelsförvaltning, prövar och väger samman behovet utifrån följande kriterier:

1. Funktionsnedsättning/beteende
2. Bemanning i boendet, dagliga verksamheten – vidtagna åtgärder som schema tekniska lösningar, handledning, utbildning och särskilt avdelad personal
3. Miljö – hur är den inre miljön (bostaden, dagliga verksamheten) och den yttre miljön anpassad
4. Den enskildes historik
5. Genomförandeplan
6. Den faktiska kostnaden ska överstiga den ersättning som erhållits i nivån med 600 tkr för boende och 300 tkr för daglig verksamhet.

Samtliga ovanstående kriterier måste uppfyllas för att nämndens faktiska kostnad, utöver den ersättning som erhållits i nivån, ska utgå.

I nedanstående tabell redovisas de särskilda redovisningar som godkänts efter inkomna ansökningar från stadsdelsnämnderna:

Stadsdelsnämnd	Gruppboende	Barnboende	Daglig verksamhet
Rinkeby-Kista		1	
Södermalm	1		1
Skarpnäck	1		
Farsta	1		
Älvsjö	2		2
Skärholmen	2		1
TOTALT	7	1	4

Principerna kommer att omprövas och ett nytt förslag kommer att presenteras i stadsledningskontorets förslag till budget 2009.

Budgetjusteringar och omslutningsförändringar

Mnkr	Tillstyrkta budget- justeringar	Tillstyrkta omslutnings- förändringar kostnader	Nämndens justerade nettobudget inkl kap kostn.
Kommunfullmäktige m.m.			
1. KF, KS och SLK m.m.	-15,4	-265,7	-1 116,2
2. KF/KS kansli	0,0	0,0	-11,3
Revisorskollegiet	0,0	0,0	-27,7
Servicenämnden	0,0	-54,0	0,0
Valnämnden	0,0	0,0	-4,3
Stadsdelsnämnderna (R I)	-2,8	-1 669,4	-14 971,3
Brand- och räddningsnämnden (R III)	0,0	0,0	-270,1
Exploateringsnämnden (R I)	-6,0	0,0	425,9
Fastighetsnämnden (R III)	0,0	0,0	46,1
Idrottsnämnden (R VIII)	0,0	-23,6	-548,7
Kulturnämnden, kulturförvaltn. (R VIII)	-2,3	-18,2	-751,9
Kulturnämnden, stadsarkivet (R VIII)	0,0	-7,0	-44,5
Kyrkogårdsnämnden (R III)	0,0	-1,0	-119,5
Miljö- och hälsoskyddsnämnden (R III)	0,0	-22,0	-60,2
Socialtjänstnämnden (R VII)	-9,1	-51,5	-636,2
Stadsbyggnadsnämnden: sbk (R II)	0,0	-13,3	-186,9
Stadsbyggnadsnämnden: USK (R II)	0,0	-1,0	0,0
Trafik- och renhållningsnämnden (R II)			
trafik- och gatuverksamheten	-6,0	-118,7	-677,8
renhållningsverksamheten	0,0	-21,7	-24,0
Utbildningsnämnden (R IV)	6,5	-723,5	-11 400,4
Äldrenämnden (R VI)	0,0	0,0	-62,5
Överförmyndarnämnden (R VII)	0,0	-1,8	-25,9
Totalt	-35,1	-2 992,4	-30 467,4

Budgetjusteringar som finansieras ur Central medelsreserv 2

Mnkr	
KF m.m. - ökade kostnader för DUR	-1,9
KF m.m. - ökade kostnader för Agresso 5,5	-15,0
KF m.m.- ökade kostnader för bidrag till Filmpool Stockholm - Mälardalen	-2,0
Socialtjänstnämnden - ökade kostnader för kvalificerad kontaktperson	-3,0
Socialtjänstnämnden - ökade kostnader för ungdomstjänst	-3,0
Socialtjänstnämnden - ökade kostnader för medling till unga brottsoffer	-2,0
Socialtjänstnämnden - ökade kostnader för utbildningsinsatser BBIC	-0,5
Utbildningsnämnden - ökade intäkter, statsbidrag för diplomatbarn	6,5
Exploateringsnämnden - ökade kostnader inför försäljning av fastigheten Klamparen 9	-6,0
Trafik- och renhållningsnämnden - ökade kostnader för uppföljning, utvärdering m.m. av trängselskatten	-6,0
Stadsdelsnämnd Enskede-Årsta-Vantör - ökade kostnader MAR	-0,8
Stadsdelsnämnd Kungsholmen - ökade kostnader MAR	-0,8
Summa	-34,5

Budgetjusteringar som finansieras ur Central medelsreserv 3

Mnkr	
Socialtjänstnämnden - ökad kostnader för bedömningskansliet	-0,6
Summa	-0,6

Medel avsatt under Kommunfullmäktige m.m.

Mnkr	
Stadsdelsnämnd Spånga-Tensta - ökade kostnader för fornminnesgruppen	-3,5
KF m.m.- minskade kostnader för fornminnesgruppen	3,5
Summa	0,0

Omfördelning av budget mellan nämnder

Mnkr	
Stadsdelsnämnd Rinkeby-Kista - minskade kostnader för flytt av Rinkeby kulturskola	2,3
Kulturnämnden - ökade kostnader för flytt av Rinkeby kulturskola	-2,3
Summa	0,0

Ändrade indikatorer i budget 2008

Indikator i kommunfullmäktiges budget 2008	Ny lydelse/åtgärd
Antal fristående aktörer som levererar verksamhet till staden i valfrihetssystem	Utgår
Andel som aktivt valt förskoleverksamhet	Utgår
Andel som aktivt valt grundskola	Utgår
Andel som aktivt valt gymnasieskola	Utgår
Personalomsättning (internt och externt)	Definition: Med extern rörlighet menas in och ut från staden och anges som förhållandet mellan avgångar/rekryteringar. Siffrorna gäller anställningar och inte anställda individer
Antal vuxna bidragstagare i staden med ekonomiskt bistånd	Målvärdet ändras till 11 700
Antal besökare per öppethållandetimmar/dagar vid kulturinstitutioner	Ändras till två indikatorer: - Antalet besökare vid kulturinstitutioner - Antalet öppethållandetimmar vid kulturinstitutioner
Antal besökare per öppet-hållandetimmar/dagar vid stadens bibliotek	Ändras till två indikatorer - Antalet besökare vid stadens bibliotek - Antalet öppet-hållandetimmar vid stadens bibliotek
Idrottsföreningars omsättning, exkl. offentliga bidrag	Utgår
Antal barn i Kulturskolan	Ändras till Antal elever i kulturskolans fritidsverksamhet.
- Kundnöjdhet	Avser USK. Indikatorerna utgår. Bolag fr.o.m. 1/1 2008
Fakturerad tid i procent av totalt arbetad tid	
Andel upphandlad hemtjänst som bedrivs i enlighet med gällande avtal.	Utgår
Andel vård- och omsorgsboenden som bedrivs i enlighet med gällande avtal	Utgår
Andel upphandlad vård- och omsorgsboenden som bedrivs i enlighet med gällande avtal.	Utgår
Andel vård- och omsorgsboenden på entreprenad som bedrivs i enlighet med gällande avtal	Utgår
Intäkterna hos kulturverksamheter som får stöd av staden, exkl. offentliga bidrag	Utgår
Arvoden till konstnärer vid stadens museer och gallerier	Utgår
Andel förnybart drivmedel i stadens egna etanol- och fordonsgasfordon	Ändras till: Andel förnybart drivmedel i stadens egna och leasade etanol- och fordonsgasfordon